

stran, nýbrž žalobkyně žádá přebytek, vyplývající ze srovnání pohledávek, které přísluší oběma stranám navzájem, a tu podle třetí věty § 55 j. n. rozhodnou jest pro věcnou příslušnost úhrnná výše pohledávek, jichž se žalobce domáhá na odůvodnění žádaného přebytku, najmě ano nebylo žalobkyní ani tvrzeno, že jde o úmluvu mezi stranami, by na pohledávku žalobkyně v určité výši již stávající bylo žalovaným něco zapraveno tím způsobem, by místo hotového zaplacení bylo dodáno určité zboží. Jelikož žalobce tuto úhrnnou výši svých pohledávek udává 7.045 Kč 80 h, tudíž penízem 5.000 Kč převyšujícím, jest pro souzenou žalobu podle § 50 j. n. příslušný sborový soud první stolice a nikoliv okresní soud, jakož se žalobkyně dovolává. Rekursní soud tudíž právem uznal věcnou nepříslušnost dovolávaného okresního soudu a žalobu odmítl.

Čís. 9717.

Vyhradil-li si kupitel právo zkoumati zasláný vzorek, šlo o koupi na zkoušku podle čl. 339 obch. zák. Při koupi na zkoušku jest prodatel povinen zaslati kupiteli prozatím vzorek objednaného zboží a kupitel se má o něm včas vyjádřiti, zda se mu zboží hodí čili nic. Prodátel má zaslati obchodní zboží prostředního druhu a střední jakosti.

(Rozh. ze dne 8. března 1930, Rv II 409/29.)

Žalobce (kupitel) domáhal se na žalované firmě (prodátelce) náhrady škody pro nesplnění kupní smlouvy. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, ježto se stala podmíněná smlouva na zkoušku podle čl. 339 obch. zák., žalobce vzorek nepřijal a tím od smlouvy ustoupil. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Nelze přisvědčiti odvolatelce, že, ano podle závěrkového listu došlo mezi nimi ke koupi na zkoušku a vzorek neodpovídal kupním podmínkám, měla právo z nedodržení smlouvy činiti proti žalované nároky uplatňované v žalobě. Neboť podle čl. 340 obch. zák. jest sice kup na zkoušku nebo podle vzorku nepodmíněný, avšak učiněný se závazkem prodávajícího, že zboží bude odpovídati zkoušce nebo vzorku. Z toho však nelze vyvozovati, že vzorek musí odpovídati zboží středního druhu a jakosti. Kupem ve smyslu čl. 340 obch. zák. byla by se smlouva stala teprve, kdyby bylo bývalo ujednáno, že žalovaná zašle žalující firmě zboží podle vzorku, nikoli však, když si žalující strana vyhradila právo zkoumati zasláný vzorek, a jej neschválila. Šlo tedy o kup podle čl. 339 obch. zák. a poněvadž žalující strana jako kupitelka zboží, jehož vzorek jí byl zaslán, výslovně neschválila, přestala žalovaná firma býti vázanou.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by po dalším jednání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Jest plně souhlasiti s právním názorem odvolacího soudu, že v souzeném případě šlo o kup na zkoušku ve smyslu čl. 339 obch. zák. Stačí v tom směru poukázati ke správným důvodům napadeného rozsudku. Než i koupě na zkoušku, podmíněná tím, že kupitel zboží schválí, jest smlouvou, z níž pro obě strany vcházejí práva a závazky. Podle dopisu ze dne 5. července 1928 a závěrečného listu ze dne 7. července 1928 objednala žalobkyně u žalované asi 10.000 kg horské mateřské malinové šťávy, konservované kyselinou mravenčí po 6 Kč za 1 kg s výhradou, že bude spokojena se vzorkem. Žalovaná byla povinna zaslati žalobkyni prozatím vzorek objednaného zboží a žalobkyně měla se o něm včas (čl. 339 obch. zák.) vyjádřiti, zda se jí zboží hodí, čili nic. Žalovaná byla by vyhověla svému závazku jen tehdy, kdyby byla zaslala vzorek obchodního zboží takové povahy a jakosti, kterou při nejmenším nutno u zboží bez bližšího smluvního určení povahy a jakosti již po zákonu předpokládati, totiž obchodní zboží prostředního druhu a prostřední jakosti (čl. 335 obch. zák.). Kdyby mělo býti zůstaveno žalované na vůli, by zaslala vzorek zboží po případě bezcenného neb jako obchodní zboží vůbec neupotřebitelného, o němž by již předem věděla, že je žalobkyně přijmouti nemůže, ba že by je snad ani do prodeje dáti nesměla, přičilo by se to nejen právní povaze smlouvy vůbec, nýbrž i zásadě důvěry a víry v obchodě. I při koupi na zkoušku počítají strany z pravidla spíše s tím, že k uskutečnění dodávky dojde, a podle toho se zařizují a jen z opatrnosti volí tuto formu, která však nemá býti jen prázdnou formou, nýbrž vážným právním jednáním (srovnej úvahy ve Staubově komentáři k obchodnímu zákonu, druhý svazek, u § 382 str. 1169 a násl.). Nelze proto sdíleti právní názor odvolacího soudu, že jest úplně bez významu, že, pokud se týče z jaké příčiny zasláný vzorek neodpovídal zboží středního druhu a střední jakosti. Kdyby bylo správným, že zboží, jehož vzorek žalovaná zaslala, bylo staré, pokažené a padělané, jak tvrdila žalobkyně, a že žalovaná odepřela v dodatečně lhůtě zaslati vzorek zboží bezvadného, bylo by to porušením smlouvy se všemi zákonnými důsledky. Poněvadž se nižší soudy, vycházejíce z jiného právního názoru, neobíraly vůbec okolnostmi v tomto směru rozhodnými, zůstalo řízení kusým a nezbylo, než aby oba rozsudky byly zrušeny a věc byla vrácena procesnímu soudu.

Čís. 9718.

Zadržovací právo přísluší jen držiteli bezelstnému.

Šlo-li o kupní smlouvu vázanou odkládací výminkou, že ji Státní pozemkový úřad schválí, a výminka se nesplnila, nebyl kupitel bezelstným držitelem ani v období, co výminka byla nerozhodnuta.

(Rozh. ze dne 11. března 1930, R II 25/30).